

بسمه تعالی

مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن

کدشغل: ۱۰۰۳

۱- تعاریف

مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، هدایت عملیات استخراجی را به منظور حصول حداکثر بازیابی ذخایر و تولید محصول با کیفیت بهینه به‌عهده دارد.

تعاریف واژه‌ها و اصطلاحات بکار رفته در دستورالعمل، مطابق قانون نظام مهندسی معدن و آیین‌نامه اجرایی آن است.

۲- ساختار تشکیلاتی

تا زمانی که ساختار تشکیلاتی معادن بطور عمومی از سوی وزارت صنایع و معادن تعیین نشده است، تعیین یک نفر به‌عنوان مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، در معادن درجه یک الزامی، در معادن درجه ۲ حسب مورد به تشخیص وزارت صنایع و معادن و در بقیه معادن اختیاری است.

چنانچه معدن دارای دارای دفتر طراحی یا دفتر فنی باشد، مسئول زمین‌شناسی استخراجی زیر نظر مسئول دفتر طراحی یا دفتر فنی و در سایر معادن زیر نظر مسئول فنی معدن انجام وظیفه می‌کند.

برحسب نیاز و طبق ساختار سازمانی معدن، ممکن است واحد زمین‌شناسی استخراجی متشکل از تعدادی کارشناس زمین‌شناسی استخراجی باشد که زیر نظر مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن انجام وظیفه کنند. در این حالت شرح وظایف هر یک از کارکنان واحد، توسط مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن تعیین می‌شود.

در معادنی، که دارای مسئول زمین‌شناسی استخراجی است، چنانچه تهیه و اجرای پروژه اکتشاف تکمیلی یا تفصیلی ضرورت پیدا کند، مسئولیت تهیه طرح و همچنین مسئولیت فنی عملیات اکتشافی را می‌توان به عهده مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، در صورتی که دارای صلاحیت لازم باشد، قرار داد.

۳- صلاحیت فنی

مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن باید دارای پروانه اشتغال در رشته پی‌جویی و اکتشاف باشد. حداقل صلاحیت فنی برای معادن درجه یک، دارا بودن پایه دو در یکی از زمینه‌های طراحی یا اجرا یا پایه یک در زمینه نظارت و برای معادن درجه دو، دارا بودن پایه سه در یکی از زمینه‌های طراحی یا اجرا یا پایه دو در زمینه نظارت است.

تشخیص موارد استثناء به‌عهده سازمان نظام مهندسی معدن استان است. چنانچه در پروژه‌های اکتشاف تکمیلی یا تفصیلی، مسئولیت تهیه طرح به عهده مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن گذاشته شود، صلاحیت فنی وی باید با ضوابط تهیه طرح اکتشافی منطبق باشد.

۴- مسئولیت‌ها

مسئولیت‌های کلی زمین‌شناس استخراجی معدن به‌شرح زیر است:

- بهره‌وری بهینه ذخایر در برنامه‌ریزی استخراجی و جلوگیری از اتلاف منابع مواد معدنی.
- بهینه‌سازی کیفیت محصول در برنامه‌ریزی استخراج.
- رعایت تعهدات دارنده پروانه عملیات در مورد حسن اجرای قانون معادن و آیین‌نامه اجرایی آن در امور فنی.
- حصول اطلاعات کافی از مشخصات و ذخایر کانسار برای ادامه عملیات بطور مداوم.

- حفظ اسرار صاحب کار و محرمانه نگهداشتن اسناد و اطلاعات کسب شده هنگام ارائه خدمات حرفه‌ای، جز در مواردی که مغایر مصالح جامعه باشد یا توسط مقامات ذیصلاح قانونی خواسته شود.
 - دارا بودن اطلاعات کامل از دستورالعمل‌ها، استانداردها، ضوابط و معیارهای فنی و رعایت اصول و مقررات فنی و مهندسی و استانداردهای متداول.
 - رشد فناوری و بکارگیری فنون و روشهای نوین.
 - هر موضوع دیگر تأثیرگذار بر بهبود کمی و کیفی بهره‌برداری از معدن.
- تبصره ۱- پذیرش مسئولیت‌های فوق توسط مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن، رافع مسئولیت‌های مقام مافوق وی نخواهد بود.

۵- اختیارات

اختیارات مسئول زمین‌شناسی استخراجی معدن شامل مواردی از قبیل انتخاب روش‌های طراحی، محاسبات، نمونه‌برداری و انجام آزمایش‌ها، انتخاب نرم‌افزارها، انتخاب یا تدوین دستورالعمل‌های لازم به منظور نظارت، اندازه‌گیری و کنترل، نظارت بر عملکرد پرسنل تحت سرپرستی و اجرای سایر امور در ارتباط با مسئولیت‌های خود است. انجام نظرات، خواسته‌ها و دستورات مقام مافوق، از مسئولیت‌ها و اختیارات وی در رعایت دستورالعمل‌ها، مقررات، استانداردها و ضوابط فنی و حرفه‌ای موجود و متداول، نمی‌کاهد.

۶- شرح وظایف

- وظایف کلی مسئول زمین‌شناسی استخراجی، شامل موارد زیر است:
- بررسی نظرها، پیشنهادها، خواسته‌ها و دستورات مقام مافوق.
 - گردآوری، دسته‌بندی و بایگانی کلیه اطلاعات، مدارک، گزارش‌ها و نقشه‌های مربوط به عملیات اکتشافی و اطلاعات کسب شده در حین عملیات استخراجی.
 - گردآوری و حصول اطلاع از آخرین دستورالعمل‌ها، استانداردها، ضوابط و معیارهای فنی مربوط.
 - مطالعه، محاسبه، طراحی، برنامه‌ریزی، تدوین دستورالعمل‌ها، تهیه نقشه‌های مختلف و ارائه گزارش‌های مورد نیاز بصورت ادواری و در زمان‌های تعیین شده توسط مقام مافوق.
 - بررسی و انتخاب روش‌ها و ابزار مناسب برای عملیات زمین‌شناسی استخراجی.
 - انتخاب و بکارگیری نرم‌افزارهای مناسب برای تهیه نقشه‌ها و انجام محاسبات و تبدیل اطلاعات در روش‌های دستی به اطلاعات قابل استفاده در روش‌های کامپیوتری.
 - بازدید ادواری (طبق برنامه) و موردی (در زمان‌های مورد نیاز) از محل‌های اجرای عملیات.
 - برداشت‌های زمین‌شناسی سطحی، مغزه‌های حاصل از گمانه‌های اکتشافی، محل‌های عملیات استخراجی در معادن روباز (پله‌های استخراجی) و زیرزمینی (چاه، تونل، کارگاه استخراج، ...).
 - نمونه‌برداری از کانسنگ و سنگ‌های باطله از محل‌های انجام عملیات در مقیاس آزمایشگاهی.
 - طراحی و برداشت نمونه نماینده برای انجام آزمایش‌های در مقیاس پیلوت.
 - انجام محاسبات و به‌روزرسانی برآوردهای ذخایر از نظر کمی و کیفی.
 - همکاری، پاسخ‌گویی و تهیه اطلاعات و گزارش‌های مورد نیاز طراحی معدن و مسئولان اجرایی معدن.
 - تعیین روش‌های آزمایش‌های مورد نیاز، انتخاب آزمایشگاه، آماده‌سازی نمونه‌ها، نظارت بر انجام عملیات آزمایشگاه‌ها، دریافت نتایج، بررسی و تعبیر و تفسیر نتایج.
 - تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی و پروفیل‌های مختلف بصورت ادواری و در زمان‌های مورد نیاز.

- تهیه نقشه های پهنه بندی و یا بلوک بندی شده کانسار و زون های استخراجی در محدوده عملیات معدنی و برحسب روش استخراج و انجام محاسبات تناژ-عیار در هر بلوک بصورت ادواری برای برنامه ریزی استخراجی.
 - همکاری در تنظیم برنامه های ماهانه، سالانه و درازمدت برای استخراج و حفاری ها.
 - نظارت بر انجام فعالیت های جاری و وظایف پرسنل تحت سرپرستی.
 - انجام سایر اقداماتی که در چهارچوب اجرای مسئولیت ها ضروری باشد.
- تبصره - جزئیات وظایف مسئول زمین شناسی استخراجی معدن برحسب شرایط هر معدن تعیین می شود.

۷- شرایط اشتغال

طریقه استخدام مسئول زمین شناسی استخراجی معدن، در موارد الزامی بطور تمام وقت است ولی برای موارد اختیاری می تواند بطور پاره وقت باشد. استخدام یا انعقاد قرارداد تابع مقررات جاری کشور است و بعلاوه می تواند منطبق بر مقررات استخدامی مؤسسه متبوع باشد. ارجاع سمت ها یا وظایف دیگر به مسئول زمین شناسی استخراجی با توافق طرفین بلامانع است.

۸ - حق الزحمه

حداقل حق الزحمه مسئول زمین شناسی استخراجی برحسب تعرفه های مصوب سازمان نظام مهندسی معدن و براساس پایه ۲ برای معدن درجه یک و پایه ۳ برای معدن درجه ۲ تعیین می شود. شرایط پرداخت حق الزحمه و کسور طبق مقررات جاری کشور است. میزان استفاده از ظرفیت اشتغال در مشاغل تمام وقت، بر مبنای پایه متناسب با درجه معدن و طبق مقررات سازمان نظام مهندسی معدن محاسبه می شود. (برای کارشناس زمین شناسی استخراجی تمام وقت که زیر نظر مسئول زمین شناسی استخراجی معدن انجام وظیفه می کند یک رتبه پایین تر منظور می شود). در اشتغال پاره وقت، گواهی کارفرما و ارائه رونوشت قرارداد مربوط، برای تعیین نسبت استفاده از ظرفیت اشتغال ضروری است.

۹ - تخلفات

تخلفات حرفه ای، انضباطی یا انتظامی مسئول زمین شناسی استخراجی معدن، طبق مفاد آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی معدن توسط شورای انتظامی استان بررسی و در مورد آن تصمیم گیری می شود.

مسئول زمین شناسی استخراجی معدن تا هنگام رسیدگی و صدور حکم شورای انتظامی استان و در مدت اعتبار قرارداد، مطابق مفاد قرارداد به انجام وظایف خود ادامه می دهد و حق الزحمه وی نیز مطابق مفاد قرارداد قابل پرداخت است.